

Viborg Lands-Overrets dom i Sag no 253

[Se de originale dokumenter](#)

Omstændighederne i nærværende Sag, hvorunder Arrestantinderne Mette og Ane Dorthea Sørensdatter samt disses Moder, Gjertrud Sørensdatter, tillaes, de tvende Søstre for begaaet Drab på et af Mette Sørensdatter formeentligen i Dølgemaal født Barn og Gjertrud Sørensdatter for formeentlig Deelagtighed i Gjerningen eller for i det mindste ikke at have forhindret den, ere, ifølge de Tiltaltes Forklaringer og Sagens øvrige Omstændigheder, i det Væsentlige følgende:

Arrestantinden Mette Sørensdatter, der ikke forhen har født noget Barn, og stadigen har nægtet at hun vidste hun var frugtsommelig, skjøndt hun havde plejet legemlig Omgang med sin Kjæreste paa en saadan Tid, at hendes tiltagende Førlighed kunde være en Følge af Svangerskab, mærkede den 25de July d. A. om Morgenen Smerter i Underlivet og over Lænden, i hvilken Anledning hun stod op og begav sig ud i Bryggerset i hendes Moders Huus i den Tanke, at hendes maanedlige Renselse, hvis Standsning hun ansaae som Aarsagen til hendes Førlighed, nu vilde indfinde sig; imidlertid fødte hun efter omtrent ½ Times Forløb i staaende Stilling et Barn, ved hvis Skrig hendes Moder, Arrestantinden Gjertrud Sørensdatter, fra Kjøkkenet begav sig ud i Bryggerset, hvor hun forefandt Barnet liggende paa Gulvet; hun tog det nu strax op og vilde bringe det ind i Dagligstuen for derefter at bære den fornødne Omhue for det, men i det samme greb Mette Sørensdatter, der strax under Fødselen havde fattet det bestemte Forsæt at dræbe Barnet, hende i Skulderen eller om Halsen og raabte, at hun ikke maatte gaae ind i Stuen med det. – Mettes Søster, Arrestantinden Ane Dorthea Sørensdatter, der havde mærket Tummel i Bryggerset, kom nu til i det Øieblik Gjertrud vilde gaae ind med Barnet, og da hun saa, at Gjertrud havde et Barn paa Armen, og at der var Strid mellem denne og Mette, der arbejdede paa at faae Barnet fra Gjertrud, var hun hende behjælpelig hermed. Efter at Mette, der egentlig var den, som fratog Gjertrud Barnet, havde faaet dette i sin Magt, yttrede hun, at hun var ulykkelig, og at Barnet skulde aflives, og omspendte derpaa dets Mund med sine Fingre i den Hensigt at quæle det, hvorved hun tilføiede det adskillige Læsioner, men fuldbragte ikke Quælningen, fordi det – som hun siger – faldt hende saa tungt, hvorimod hun anmodede Søsteren Ane Dorthea om at være sig behjælpelig med at fuldende Drabet. I denne Hensigt leverede hun nu Barnet til Ane Dorthea, som derefter, da Barnemoderen var enig i, at det skulde dræbes, kastede dette, der i samme Øieblik ved Skrigen tilkjendegav, at det var levende, i en Grubekjedel med Vand i, men da hun troede at der ikke var Vand nok i Kjedelen til at Barnet paa denne Maade kunde omkomme, tog hun det op og kastede det i en Tønde, hvori der var Vand og Mask. – Efter at Barnet havde ligget en kort Tid i denne Tønde, blev det af Ane Dorthea optaget og var da dødt, hvorpaa hun vadskede det og henlagde det i en Ballie i Kjøkkenet. – Under hele Mishandlingen af Barnet forblev Arrestantinden Gjertrud Sørensdatter staaende paa samme Sted i Bryggerset, hvor Barnet blev hende frataget, dog har hun, efter Mette Sørensdatters Forklaring, under Mishandlingen advaret hende og Søsteren om ikke at handle med Barnet saaledes som de gjorde. – Som Motiv til det mod Barnet udviste Forhold, har Mette Sørensdatter angivet Skamfuldhed over at have født et uægte Barn, og Ane Dorthea; at hun ved Barnets Død vilde af Kjærlighed til Søsteren, søge at skjule dennes Barnefødsel og saaledes befrie hende og Fødselen for den Skam, et sligt Feiltrin maatte medføre.

Hvad nu de Tiltaltes Strafskyld angaaer, da maa Overretten i Henseende til Mette Sørensdatter være enig med Underrettsdommeren i, at hun, der som ovenfor bemærket under Forhørerne gjentagende har vedgaaet, at hun i det Øieblik Barnet fødtes, fattede det Forsæt at ombringe det, og at hun under dette

bestemte Forsæt fratog Arrestantinden Gjertrud Sørensdatter Barnet, som hun derefter forsøgte at aflive ved Quælning, maa, for dette hendes Forhold blive at ansee efter Lovens 6-6-22 blive med Livsstraf. – Hun kan derimod, som ved Herredstingsdommen ogsaa er antaget, ikke betragtes som den, der har confirmeret det paa Barnet forøvede Drab; thi vel har hun under Forhørerne først udsagt, at hun var enig med sin Søster og dermed behjælpelig, i at ombringe Barnet; men ligesom dette Udtryk ifølge hendes senere Forklaringer, ikkun skulde forstaaes saaledes at det var aldeles mod hendes Villie, som hun ved sin Adfærd i det Hele tydelig tilkjendegav Søsteren, at denne behandlede Barnet paa den ovenfor ommeldte Maade, saaledes har hun, saavel som hendes Søster og Moder, ogsaa udtrykkelig forklaret, at hun ikke havde Barnet i sine Hænder fra den Tid det blev af hende leveret til Søsteren og indtil det som dødt blev optaget af Masktønden, og da det nu, ifølge det optagne visum repertum, sammenholdt med de under Sagen tilvejebragte Oplysninger om, at Barnet var levende, da Ane Dorthea kastede det i Grubekjedelen m.m., maa antages, at dets Død er bevirket ved den Behandling, sidstnævnte Arrestantinde har udviist imod det, saa kan det ikke siges, at Mette Sørensdatter directe, ved nogen Haandgjerning, har berøvet det Livet.-

Om Anvendelse af Bestemmelsen i Lovens 6-6-8, eller om at ansee denne Tiltalte med nogen særlig Straf, for hendes Forhold mod Barnet, efter at hun havde forsøgt at quæle dette, kan der, efter Sagens Beskaffenhed og det ovenfor antagne Resultat, ikke blive noget Spørgsmaal. –

Arrestantinden Ane Dorthea Sørensdatter, der, i det Forsæt at aflive Barnet, har foretaget de Handlinger, hvorved, som nysbemærket, dets Død maatte antages at være foraarsaget, men som dog ikke kan siges at have handlet efter foregaaende Overlæg, idet Forsættet til at dræbe Barnet først opstod for hende umiddelbar forinden hun udførte Gjærningen, er ligefrem i det Tilfælde Lovens 6-6-1 omhandler, efter hvilket Lovbud, sammenholdt med Frdg: 24 September 1824, hun følgelig bliver at dømme.-

Betræffende Arrestantinden Gjertrud Sørensdatter, da er det saa langt fra at være godgjort, at hun paa nogen Maade har taget Deel i den mod Mettes Barn brugte Mishandling, at det endog maa antages at haave været hendes bestemte Villie, at frelse dette og bære den fornødne Omhue for samme, og at hun ikke godvilligen leverede det fra sig, hvorimod det med Magt blev hende frataget af Døtrene, tilstrækkeligen viser.-

At hun efter at Barnet var hende frarivet?, ikke personlig søgte at forhindre dets Aflivelse, har hun undskyldt dermed, at saadant var hende umuligt da begge hendes Døttre, men isærdeleshed Mette, forhindrede hende i at frelse Barnet, og, da denne Forklaring synes rimelig? naar hensees, ssavel til Gjertrud Sørensdatters Alder – over 60 Aar- som til den Fasthed, hvormed de tvende andre Arrestantinder havde besluttet at fuldføre Barnets Ombringelse, saa formener Retten, at Gjertrud Sørensdatter ikke i denne Henseende kan ansees strafskyldig. Forsaavidt det dernæst lægges hende til Last, at hun ikke, da hun mærkede hendes Døttres Intension mod Barnet ikke øjeblikkeligen søgte at tilkalde Hjælp, hvori hun ikke af disse blev forhindret, har hun i hendes Forklaring under Forhøret af 14de September d. A. specielt angivet Grunden til hendes Forhold ved denne Lejlighed; og om man end vil antage, at hun, hvis hun havde handlet med mere Conduitte, kunde have truffet Foranstaltninger, der muligen kunde have havt heldige Følger til Barnet Frelse, finder Retten dog, at hendes Stilling i det Øieblik var af saadan Beskaffenhed, at hun ikke bør straffes, fordi hun ikke udviste den største Besindighed.- At hun endelig efter at Gjærningen var forøvet, har truffet Aftale med de tvende andre Tiltalte om, at der ikke skulde tales til Nogen om det Passerede, i hvilken Anledning hun og – som hun vedgaaer – har nægtet for Præsten og Gjerdemoderen paa disses derom gjorte Spørgsmaal, at Arrestantinden Mette Sørensdatter havde født, ere vel de Omstændigheder, der meest synes at tale imod hende; men naar hensees, dels til, at hun maatte nære Frygt for at blive

inddraget under Actionen, og at hun saaledes kunde have Anledning til at betragte Sagen som hende selv vedkommende, deels til det Forhold, hvori hun som Moder stod til de andre Tiltalte, saa skjønnes der eiheller at være tilstrækkelig Grund til herfor at ansee hende med Straf.-

Hun vil saaledes i Henhold til Alt Foranførte, blive at frifinde for Actors Tiltale, dog saaledes at hun deltager for en Trediedel i Udredelsen af Actionens Omkostninger, og herunder de ved Herredstingsdommen bestemte Salarier til Actor og Defensor ved Underretten, samt Salair til Actor for Overretten, Procurator Holm, 8 rbd. Sølv, hvilke Omkostninger Arrestantinderne Mette og Ane Dorthea ville blive at paalægge in solidum at udrede.- Under Sagens Behandling i første Instants og den befalede Sagførelse ved begge Retter, har intet ulovligt Ophold funder Sted.

Thi kjendes for Ret:

Arrestantinden Gjertrud Sørensdatte bør for Actors Tiltale i denne Sag frie at være.- I Henseende til den Arrestantinderne Mette Sørensdatte og Ane Dorthe Sørensdatte idømte Straf, bør Herredstingsdommen ved Magt at stande,- Alle af Actionen lovligen flydende Omkostninger og derunder de Actor og Defensor for Underretten tilkjendte Salarier, samt til Actor for Overretten, Procurator Holm, 8 Rbd S, udredes af de tvende Sidstnævnte Tiltalte in solidum, i hvilke Omkostningers Udreedelse Gjertrud Sørensdatte bør deltage for en Trediedel. – At efterkommes under Adfærd efter Loven.